

Informe sobre l'impacte de gènere del Projecte de decret xx/2021 de xx de ___ pel qual es desplega el cànon sobre l'abocament i la incineració de residus de les Illes Balears i es regula el Fons de Prevenció i Gestió de Residus.

En data 29 de juny de 2021 la Conselleria d'Hisenda i Relacions Exteriors va sol·licitar a l'Institut Balear de la Dona l'informe sobre l'impacte de gènere del Projecte de decret xx/2021 de xx de ___ pel qual es desplega el cànon sobre l'abocament i la incineració de residus de les Illes Balears i es regula el Fons de Prevenció i Gestió de Residus; en virtut d'aquesta sol·licitud s'emet aquest informe, d'acord amb la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.

1. Revisió del llenguatge

Pel que fa a la utilització del llenguatge, d'acord amb les indicacions de les resolucions 14.1 de 1987 i 109 de 1989 de la UNESCO; la Recomanació núm. R(90) 4 de 1990 del Consell d'Europa; la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes (article 14.11 sobre la implantació d'un llenguatge no sexista a l'àmbit administratiu com a criteri d'actuació general dels poders públics), i la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, (estableix com a principi general en l'article 3 lletra m) "L'adopció de les mesures necessàries per fer un ús no sexista del llenguatge i, en tot cas, per evitar la invisibilitat de les dones per mitjà del llenguatge") mitjançant un genèric que inclogui els dos sexes, la inclusió de la forma femenina o un altre recurs, encara que es fan les següents recomanacions:

- Es recomana substituir "del representant» per "de la persona representant"
- Es recomana substituir "del contribuent»" per "la persona contribuent»
- Es recomana substituir "el mateix declarant o un tercer que actuï» per «la mateixa persona o empresa declarant o una tercera que actuï en representació»
- Es recomana substituir «l'usuari» per «l'usuari o usuària» o per « la persona usuària»
- Es recomana substituir « són beneficiaris del Fons» per « Es beneficiaran del Fons»

- Es recomana substituir « També en són beneficiaris» per «També en són beneficiàries»
- Es recomana substituir « queden exclosos els beneficiaris de les illes on els contribuents del canon gaudeixin de l'exempció» per «queden exclosos els i les beneficiàries de les illes on els i les contribuents del canon gaudeixen de l'exempció»
- Es recomana substituir «El titular de la Presidència de les comissions insulars és el director general de Residus i Educació Ambiental» per «La persona titular de la Presidència de les comissions insulars és la Direcció General de Residus i Educació Ambiental» o « la Presidència» « el Director o Directora»
- Es recomana substituir « dos vocals» per «dues persones vocals»
- Es recomana substituir «El titular» per «El o la Titular»
- Es recomana substituir «és necessària la majoria absoluta dels seus membres» per « és necessària la majoria absoluta de tota la comissió o de les persones en qui deleguin» o «és necessària la majoria de cada persona participant de la comissió o de les persones en qui deleguin»
- Es recomana substituir « dels assistents» per « de les persones assistents»
- Es recomana substituir «el vot de qualitat del president de la comissió» per «el vot de qualitat del president o presidenta de la comissió»

La revisió del llenguatge pot comportar un canvi en la redacció de la norma. En aquesta norma ens hem trobat en genèrics masculins que en la seva descripció com el substitut, són persones o ens locals, i utilitzar el gènere gramatical masculí per referir-se a un grup mixt exclou les dones de determinats entorns o àmbits socials, o invisibilitza la seva existència, el seu treball i la seva aportació a qualsevol àmbit.

Cal reflectir la presència de les dones en els textos que es redacten. Per això, en la mesura que sigui possible, cal evitar l'ús del masculí com a genèric, especialment quan es refereix a persones físiques.

El llenguatge té un paper fonamental en la formació de la identitat social de les persones i és l'element que més influeix en la formació del pensament de la societat. Una de les manifestacions més notables de la desigualtat existent entre dones i homes es la invisibilització, l'ocultació de les dones en el llenguatge, així com la seva representació mitjançant imatges sexistes o discriminatòries. Els usos sexistes del llenguatge invisibilitzen les dones i impedeixen veure el que s'amaga darrere les paraules.

És correcte utilitzar les formes femenines o masculines en el càrrecs quan sabem si la persona és dona o home. Encara així, si es tracta d'un text que pot tenir validesa en el temps més enllà de la titularitat del càrrec, podem referir-nos a aquest càrrec amb el nom de l'organisme o la unitat administrativa corresponent.

Una vegada analitzada la norma, recomanem retirar la disposició addicional única. *Totes les denominacions d'òrgans, càrrecs, professions i funcions que apareixen en aquest Decret en gènere masculí s'han d'entendre referides al masculí o al femení segons el sexe del titular o de la persona de qui es tracti.* Aquesta clàusula no és adequada des del punt de vista dels objectius de les polítiques d'igualtat, atès que es tracta d'una opció que pot interpretar-se com a esbiaixada i discriminatòria.

2. Revisió del contingut

2.1. Consideracions jurídiques

Entre d'altres:

1. Convenció sobre l'eliminació de totes las formes de discriminació contra la dona, aprovada por l'Assemblea General de Nacions Unides en desembre de 1979 i ratificada per Espanya.
2. En els articles 2 i 3 del Tractat de la Comunitat Europea es formalitza el compromís d'integració en l'àmbit europeu de l'anomenada *transversalització de gènere*, en establir explícitament que "la Comunitat s'ha de fixar l'objectiu d'eliminar les desigualtats entre l'home i la dona i promoure'n la igualtat", entre les tasques i els objectius de la Comunitat.
3. Els articles 21 i 23 de la Carta de Drets Fonamentals.
4. La Comunicació de la Comissió Europea COM (96) 67 final, de 21 de febrer de 1996, disposa que s'ha d'integrar la igualtat d'oportunitats entre homes i dones en el conjunt de les polítiques i les accions comunitàries.
5. L'article 14 de la Constitució espanyola assenyala el dret a la igualtat i a la no discriminació per raó de sexe. A més, l'article 9.2 estableix l'obligació dels poders públics de "promoure les condicions per a que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en que s'integra siguin reals i efectives; remoure els obstacles que impedeixin o dificultin la seva plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social".
6. La Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.
7. L'article 17.2 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears disposa:

"Les administracions públiques, segons la Carta de Drets Socials, vetllaran

en tot cas perquè les dones i els homes puguin participar plenament en la vida laboral, social, familiar i política sense discriminació de cap tipus, i garantiran que ho facin en igualtat de condicions. A aquests efectes es garantirà la conciliació de la vida familiar i laboral.”

8. La Llei 5/2000, de 20 d'abril, de l'Institut Balear de la Dona.
9. La Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.

2.2. Anàlisi contextual

Constitueix l'objecte de la norma que s'està informant regular les característiques del tribut del cànon sobre l'abocament i la incineració de residus a les Illes Balears, així com la regulació del Fons de Prevenció i Gestió de Residus.

2.3. Anàlisi sobre la pertinència o no-pertinència

La Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març per la igualtat efectiva de dones i homes estableix al seu article 1 *“Las mujeres y los hombres son iguales en dignidad humana, e iguales en derechos y deberes. Esta Ley tiene por objeto hacer efectivo el derecho de igualdad de trato y de oportunidades entre mujeres y hombres, en particular mediante la eliminación de la discriminación de la mujer, sea cual fuere su circunstancia o condición, en cualesquiera de los ámbitos de la vida y, singularmente, en las esferas política, civil, laboral, económica, social y cultural para, en el desarrollo de los artículos 9.2 y 14 de la Constitución, alcanzar una sociedad más democrática, más justa y más solidaria”*.

En el seu article 15 recull la transversalitat del principi d'igualtat entre homes i dones: “Las Administraciones públicas lo integrarán, de forma activa, en la adopción y ejecución de sus disposiciones normativas, en la definición y presupuestación de políticas públicas en todos los ámbitos y en el desarrollo del conjunto de todas sus actividades”.

La Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, en el seu article 5 diu que:

“Artículo 5. Perspectiva de género y evaluación del impacto de género.

1. La perspectiva de género se incorporará en todas las políticas de los poderes públicos de las Illes Balears.

2. A los efectos de esta ley, se entiende por perspectiva de género la toma en consideración de las diferencias entre mujeres y hombres en un ámbito o una actividad para el análisis, la planificación, el diseño y la ejecución de políticas,

teniendo en cuenta la manera en que las diversas actuaciones, situaciones y necesidades afectan a las mujeres."

3. Propostes de millora i recomanacions

Sense perjudici d'altres mesures que es considerin oportunes, es recomana que en la redacció de la norma s'introdueixi:

- a) Cal tenir en compte les recomanacions de l'apartat 1 d'aquest informe pel que fa al llenguatge emprat en la proposta normativa.

Aquest és el criteri de la tècnica que subscriu, sotmès no obstant a qualsevol altre millor fonamentat.

Palma, 29 de juliol de 2021

La tècnica